

**ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
: ศึกษากรณีการนำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาเป็นเงื่อนไขในการกำหนดลักษณะ
ขาดความน่าไว้วางใจของกรรมการและผู้บริหาร¹**

กันตณัฐ สุภกิจชัยกานต์²

จากการค้นคว้าปัญหากฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ศึกษากรณีการนำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาเป็นเงื่อนไขในการกำหนดลักษณะขาดความน่าไว้วางใจของกรรมการและผู้บริหาร มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นคว้าแนวความคิด ความเป็นมาในการคุ้มครองสิทธิของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับหลักนิติธรรมและการบังคับใช้กฎหมายย้อนหลัง รวมถึงมาตรการทางกฎหมายที่ใช้ในการคุ้มครองสิทธิของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจากการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ โดยศึกษาเฉพาะกรณีการบังคับใช้มาตรการลงโทษทางแพ่งและการกำหนดลักษณะขาดความน่าไว้วางใจกรรมการหรือผู้บริหารของบริษัท Listed Company และวิเคราะห์ถึงปัญหาความชอบด้วยหลักนิติธรรม การตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ ในการใช้อำนาจของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงาน ก.ล.ต.) ในการบังคับใช้มาตรการลงโทษทางแพ่งต่อผู้ถูกกล่าวหาและการใช้อำนาจกำหนดลักษณะขาดความน่าไว้วางใจของกรรมการหรือผู้บริหารของบริษัท Listed Company นำผลการค้นคว้ามานำวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงแก้ไขการบังคับใช้มาตรการลงโทษทางแพ่งและการใช้อำนาจของสำนักงาน ก.ล.ต. ในการกำหนดลักษณะขาดความน่าไว้วางใจของกรรมการและผู้บริหารของบริษัท ให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นปัจเจกชนกับการคุ้มครองนักลงทุนมหาชนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จากการค้นคว้าทำให้ทราบว่า การบังคับใช้มาตรการลงโทษทางแพ่งและการใช้อำนาจสำนักงาน ก.ล.ต. ในการกำหนดลักษณะขาดความน่าไว้วางใจของกรรมการและผู้บริหารของบริษัทมีปัญหาความชอบด้วยหลักนิติธรรมขัดต่อรัฐธรรมนูญอันส่งผลให้เป็นการกระทำโดยปราศจากอำนาจและขัดต่อหลักการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ แต่อย่างไรก็ตามการใช้อำนาจของสำนักงาน ก.ล.ต. และคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (คณะกรรมการ ก.ล.ต.) มีมาตรการควบคุมตรวจสอบภายในที่ประกันความเป็นอิสระในการใช้อำนาจได้ โดยประเด็นปัญหาจากการค้นคว้าสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ศึกษากรณีการนำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาเป็นเงื่อนไขในการกำหนดลักษณะขาดความน่าไว้วางใจของกรรมการและผู้บริหาร โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ตันศิริ และกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร. กลัยา ตันศิริ ประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร. ปภาศรี บัวสวรรค์

²นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประเด็นปัญหาเรื่องกระทำโดยปราศจากอำนาจและขัดต่อหลักนิติธรรม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 5 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ หรือการกระทำใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติหรือการกระทำนั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้ และมาตรา 29 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บุคคลไม่ต้องรับโทษทางอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้ เมื่อพิจารณาฐานความผิดที่บัญญัติในมาตรา 317/1 (1) แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเป็นขอบเขตอำนาจในการบังคับใช้มาตรการลงโทษทางแพ่งของคณะกรรมการพิจารณามาตรการลงโทษทางแพ่ง (ก.ม.พ.) ต่อบุคคลที่มีการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ พบว่า มีความผิดในบางฐานที่ถูกบัญญัติขึ้นใหม่และมีโทษในทางอาญา เช่น ฐานความผิดในการเป็นแหล่งเงินทุนและเป็นผู้รับประโยชน์ในการสร้างราคาหุ้นตามมาตรา 244/3 ประกอบมาตรา 244/6 การกำหนดเหตุต้องสงสัยเพื่อกล่าวหาบุคคลว่ามีการกระทำในฐานความผิดดังกล่าวสำหรับการกระทำที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ 12 ธันวาคม 2559 อันเป็นวันที่พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2559 มีผลใช้บังคับ ย่อมเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติหรือการกระทำดังกล่าวของสำนักงาน ก.ล.ต. จึงเป็นอันใช้บังคับมิได้ นอกจากนั้น ในชั้นของการพิจารณาดำเนินการตามมาตรการลงโทษทางแพ่งที่เป็นการนำเอากฎหมายส่วนของสาระบัญญัติซึ่งมีโทษทางอาญาและมีได้มีอยู่ในขณะเกิดเหตุมาบังคับใช้ให้เป็นผลร้ายกับผู้ถูกกล่าวหา ย่อมเป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักนิติธรรมโดยเคร่งครัดหรือหลักนิติธรรมในความหมายอย่างแคบเช่นกัน

ประเด็นปัญหาที่สอง เรื่อง การกระทำที่ขัดต่อหลักการถ่วงดุลอำนาจ เมื่อกระบวนการพิจารณามาตรการลงโทษทางแพ่งมาบังคับใช้ต่อผู้ถูกกล่าวหา รวมถึงการกำหนดลักษณะขาดความน่าไว้วางใจเป็นการกระทำทางปกครองจึงต้องอยู่ภายใต้การควบคุมตรวจสอบขององค์กรตุลาการโดยศาลปกครองได้ แม้มาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2559 บัญญัติให้ใช้มาตรการลงโทษทางแพ่งกับความผิดที่เกิดขึ้นก่อนที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ แต่การพิจารณาเสนอเรื่องต่อสำนักงาน ก.ล.ต. เห็นว่าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นความผิด เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนการพิจารณากำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่งโดย ก.ม.พ. นั้น เป็นการพิจารณาคนละส่วนแยกออกจากกัน กล่าวคือ บทบัญญัติในมาตรา 317/1 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 บัญญัติว่า “ให้การกระทำความผิดดังต่อไปนี้เป็นการกระทำที่เป็นความผิดที่อาจดำเนินมาตรการลงโทษทางแพ่งกับผู้กระทำความผิดได้ (1) การกระทำอันเป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ อันเป็นความผิดตามมาตรา 296 หรือมาตรา 296/1...” ซึ่งกลุ่มความผิดในมาตราเหล่านี้เป็นโทษทางอาญาที่ต้องมีการกระทำโดยเจตนาให้เกิดผลปรากฏ ต้องเป็นการกระทำความผิดที่ได้รับการพิสูจน์ด้วยกระบวนการยุติธรรมจนถึงที่สุดเสียก่อนว่า ผู้ถูกกล่าวหา มีการกระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหาจริงด้วยองค์กรศาลใช้อำนาจฝ่ายตุลาการ สำนักงาน ก.ล.ต. หรือคณะกรรมการ ก.ล.ต. จึงไม่อาจเป็นผู้พิจารณาตัดสินได้เองว่าผู้ถูกกล่าวหา มีการกระทำความผิดดังที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กล่าวหาหรือไม่ ตามหลักการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ ทั้งนี้จากการค้นคว้าไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่ให้อำนาจแก่สำนักงาน ก.ล.ต. หรือ คณะกรรมการ ก.ล.ต. พิจารณาตัดสินได้เองว่าผู้ถูกกล่าวหามีการกระทำความผิดจริง อีกทั้งมาตรา 317/7 ประกอบมาตรา 317/8 แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันกฎหมายกำหนดวิธีการดำเนินการไว้เป็นการเฉพาะว่าในกรณีที่ ค.ม.พ. เห็นควรให้นำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับและมีการกำหนดวิธีการบังคับตามมาตรการลงโทษทางแพ่งไว้แล้วแก่บุคคลที่เป็น “ผู้กระทำความผิด” และหากผู้นั้นยินยอมที่จะปฏิบัติตามมาตรการลงโทษทางแพ่งตามที่ ค.ม.พ. กำหนด สำนักงาน ก.ล.ต. ต้องจัดทำบันทึกการยินยอมที่จะปฏิบัติตามมาตรการลงโทษทางแพ่ง หากผู้นั้นได้ชำระเงินครบถ้วนแล้วสิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้องของสำนักงาน ก.ล.ต. ย่อมเป็นอันระงับ แต่หากผู้นั้นไม่ยินยอมทำบันทึกยินยอมหรือไม่ชำระเงินตามบันทึกยินยอมที่จะระงับคดีหรือชำระไม่ครบถ้วน สำนักงาน ก.ล.ต. ยังคงมีอำนาจฟ้องผู้กระทำความผิดต่อศาลเพื่อกำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่งและสิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้องจะมีได้ระงับลง ดังนั้น กระบวนการในการบังคับใช้กฎหมายต่อผู้ที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำความผิดจึงยังคงมีลักษณะเป็นคดีทางอาญาที่สำนักงาน ก.ล.ต. หรือ คณะกรรมการ ก.ล.ต. ไม่มีอำนาจพิจารณาตัดสินว่าผู้ถูกกล่าวหา มีการกระทำความผิดตามหลักไม่มีกฎหมาย ไม่มีอำนาจ

สำหรับประเด็นปัญหานี้มีข้อควรพิจารณาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ หากผู้ถูกกล่าวหา ยังคงยืนยันในความบริสุทธิ์ของตนจากข้อกล่าวหาในความผิดอาญา สำนักงาน ก.ล.ต. และคณะกรรมการ ก.ล.ต. หรือ บุคคลอื่นใดยังคงต้องปฏิบัติต่อผู้ถูกกล่าวหาโดยต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้ถูกกล่าวหาไม่มีความผิดและก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่าผู้ถูกกล่าวหา มีการกระทำความผิดจริงจะปฏิบัติต่อผู้ถูกกล่าวหาเสมือนว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ ดังที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 29 วรรคหนึ่งบัญญัติไว้ แต่การที่สำนักงาน ก.ล.ต. หรือคณะกรรมการ ก.ล.ต. หรือ ค.ม.พ. อ้างอำนาจตามมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2559 บังคับใช้มาตรการลงโทษทางแพ่งกับการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาที่เกิดขึ้นก่อนพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีผลใช้บังคับและโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมาตรการลงโทษทางแพ่งนี้ถูกนำมาใช้เป็นเงื่อนไขเชื่อมโยงไปสู่การใช้อำนาจของสำนักงาน ก.ล.ต. ในการออกคำสั่งให้ผู้นั้นเป็นผู้มีลักษณะขาดความน่าไว้วางใจตามข้อ 5 (2) ของประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กจ.3/2560 เรื่อง การกำหนดลักษณะขาดความน่าไว้วางใจของกรรมการและผู้บริหารของบริษัท ลงวันที่ 23 มกราคม 2560 การกระทำความผิดของสำนักงาน ก.ล.ต. หรือ คณะกรรมการ ก.ล.ต. จึงเป็นการปฏิบัติต่อผู้ถูกกล่าวหาเสมือนผู้ฟ้องคดีเป็นผู้กระทำความผิดโดยที่ยังไม่มีคำพิพากษาอันถึงที่สุดของศาลว่าผู้ฟ้องคดีมีการกระทำความผิดจริงจึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ประเด็นปัญหาประการสุดท้าย เรื่องความอิสระในการใช้อำนาจของคณะกรรมการ ก.ล.ต. ที่มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนา ตลอดจนกำกับดูแลตลาดทุนตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่กำหนดตามกฎหมายเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้ลงทุนอันเป็นการกระทำในกรอบภารกิจของรัฐ เมื่อพิจารณาโครงสร้างของสำนักงาน ก.ล.ต. ซึ่งมีคณะกรรมการ ก.ล.ต. ที่มีอำนาจและความเป็นอิสระในการวางระเบียบข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ฯ การวาง

ระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ การออกระเบียบ คำสั่งและข้อบังคับเกี่ยวกับการพนักงาน การบรรจุแต่งตั้งถอดถอนและวินัยพนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน ก.ล.ต. การกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปัญหาที่อาจเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการใช้บังคับพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ ตลอดจนมีอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่มีอำนาจหน้าที่ในการทบทวนและให้ความเห็นต่อคณะกรรมการ ก.ล.ต. เกี่ยวกับการควบคุมภายใน ทบทวนสอบทานการปฏิบัติตามกฎระเบียบ กำกับดูแลหน่วยงานตรวจสอบภายใน ดังนั้น การใช้อำนาจของสำนักงาน ก.ล.ต. และคณะกรรมการ ก.ล.ต. จึงมีความเป็นอิสระไม่อยู่ภายใต้ความผูกพันใดเพื่อให้การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาเห็นว่าพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 และประกาศที่เกี่ยวข้องผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ คือ

1. ควรมีการสร้างมาตรการกลั่นกรองเพื่อตรวจสอบเรื่องร้องเรียน เนื่องจากการบังคับใช้กฎหมายของสำนักงาน ก.ล.ต. และคณะกรรมการ ก.ล.ต. ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม ต้องไม่มีการดำเนินการใดในทางคดีที่มีลักษณะเป็นการนำกฎหมายมาบังคับใช้ย้อนหลังเป็นโทษแก่บุคคล ผู้เห็นว่าจึงมีข้อเสนอแนะให้สำนักงาน ก.ล.ต. ควรสร้างมาตรการหรือระเบียบขึ้นตอนภายในเพื่อกลั่นกรองการตรวจสอบหรือการสอบสวนเรื่องร้องเรียนกล่าวหาให้ชัดเจนในเบื้องต้นเพื่อป้องกันมิให้มีการดำเนินคดีต่อบุคคลที่มีพฤติการณ์ของการกระทำตามฐานความผิดที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีการแก้ไข

2. ควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกฎที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการที่กฎหมายกำหนดให้มาตรการลงโทษทางแพ่งนั้นสามารถนำมาบังคับใช้กับการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ 12 ธันวาคม 2559 อันเป็นวันที่พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2559 มีผลใช้บังคับเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและขัดต่อหลักนิติธรรม ตลอดจนประเด็นการนำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้เป็นเงื่อนไขของการกำหนดลักษณะขาดความน่าไว้วางใจของกรรมการหรือผู้บริหารของบริษัทที่มีปัญหาขัดต่อหลักการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ ผู้เห็นว่าขอเสนอแนะให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกฎที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2559 โดยตัดทอนข้อความบางส่วนของบริษัทบัญญัติในมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2559 จากเดิมที่บัญญัติว่า “ให้นำบทบัญญัติในหมวด 12/1 มาตรการลงโทษทางแพ่งตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังมีได้มีการกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนด้วย ทั้งนี้ มาตรการบังคับที่จะนำมาใช้กับผู้กระทำความผิดจะกำหนดได้ไม่เกินอัตราโทษตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ที่ใช้ในขณะกระทำความผิด”

แก้ไขใหม่ เป็น “มาตรา 47 บทบัญญัติในหมวด 12/1 มาตราลงโทษทางแพ่งตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ที่นำมาใช้กับผู้กระทำความผิดจะกำหนดได้ไม่เกินอัตราโทษตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ที่ใช้ในขณะกระทำความผิด”

2.2 ประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กจ. 3/2560 เรื่อง การกำหนดลักษณะขาดความน่าไว้วางใจของกรรมการและผู้บริหารของบริษัท ลงวันที่ 23 มกราคม 2560 โดยตัดทอนข้อความบางส่วนในข้อ 5 ของประกาศฉบับนี้ จากเดิมที่กำหนดว่า “บุคคลที่มีพฤติกรรมซึ่งมีลักษณะเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 238 มาตรา 240 ถึงมาตรา 243 มาตรา 281/2 วรรคหนึ่ง และมาตรา 281/10 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติและตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2559 จนเป็นเหตุให้เกิดกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้ถือเป็นผู้ที่มีลักษณะขาดความน่าไว้วางใจ (1) ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ในความผิดที่บุคคลอื่นซึ่งมิใช่สำนักงานเป็นผู้กล่าวหาหรือดำเนินคดี (2) คณะกรรมการพิจารณาตราลงโทษทางแพ่งเห็นควรให้นำมาตรการลงโทษปรับทางแพ่งมาใช้บังคับกับบุคคลดังกล่าว โดยมีการแจ้งเป็นหนังสือ (3) สำนักงานกล่าวโทษบุคคลดังกล่าวต่อพนักงานสอบสวน”

แก้ไขใหม่ เป็น “ข้อ 5 บุคคลที่มีพฤติกรรมซึ่งมีลักษณะเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 238 มาตรา 240 ถึงมาตรา 243 มาตรา 281/2 วรรคหนึ่ง และมาตรา 281/10 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติและตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2559 เมื่อศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในคดีอาญาหรือมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ปรับตามมาตรการลงโทษทางแพ่งให้ถือเป็นผู้ที่มีลักษณะขาดความน่าไว้วางใจ”

เอกสารอ้างอิง

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1, กรุงเทพมหานคร: หจก. จีรัชการพิมพ์, 2549.

เขตไท ลังการ์พินธุ์. “หลักนิติธรรมของประเทศอังกฤษและประเทศไทย: ความหมายและสาระสำคัญ.”

วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร 8, 2 (พฤศจิกายน 2558): 1-2.

คณะกรรมการอิสระว่าด้วยการส่งเสริมหลักนิติธรรมแห่งชาติ. **หลักนิติธรรม The Rule of Law ความหมาย**

สาระสำคัญ และผลของการฝ่าฝืนหลักนิติธรรม, กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เจริญรัตน์
การพิมพ์, 2558.

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. เรื่อง รายงานผลการ

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. บันทึกข้อความ ที่ สว
(สนช)(กมธ2) 0010/(ร23). (สิงหาคม 2559).

ชาญวิทย์ รัชนีกุลชด. เอกสารวิชาการส่วนบุคคล เรื่อง หลักนิติธรรมกับหลักความเป็นอิสระของผู้พิพากษา
ในการพิจารณาคดี. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยรัฐธรรมนูญ.

ฐาตุร ศิริยุทพัฒนา. การบังคับใช้มาตรา 5 และมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่าง

กฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 : การถ่วงดุลอำนาจนิติบัญญัติโดย

อำนาจตุลาการ, กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, 2564.

ณรงค์ฤทธิ์ เพชรฤทธิ์. การใช้และการตีความกฎหมายปกครอง (ตอนที่1). [Online]. Available URL: <http://http://www.public-law.net>. (กรกฎาคม 2554).

ณัฐพงศ์ โปษะบุตร. “หลักกฎหมายไม่มีผลย้อนหลัง (Ex Post Facto Laws).” เอกสารเผยแพร่วันพี คณะ
นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (2550): 27-31.

ณรงค์ฤทธิ์ เพชรฤทธิ์. การใช้และการตีความกฎหมายปกครอง (ตอนที่1). [Online]. Available URL: <http://http://www.public-law.net>. (กรกฎาคม 2554).

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การกำกับซื้อขาย. [Online], available URL

<https://www.set.or.th/th/regulations/supervision/surveillance>, (กุมภาพันธ์ 2565).

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. บรรษัทภิบาลหรือการกำกับดูแลกิจการ. [Online], available URL

<https://www.setsustainability.com/page/corporate-governance>. (กุมภาพันธ์ 2565).

นิอุบล เลิศนุวัฒน์ และปวีณ งามเจตวรกุล, “การฟ้องคดีแทนบริษัท: สิทธิของผู้ถือหุ้นและ

ความไม่สอดคล้องกันของกฎหมาย,” **ดุลพາห 67, 3** (กันยายน – ธันวาคม 2563): 31-33.

บรรเจิด สิงคนดิ. “หลักความเป็นอิสระและความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ของ กสม.”, **วารสารวิชาการ
สิทธิมนุษยชน 2, 1** (มกราคม – มิถุนายน 2560): 157-158.

ประสิทธิ์ ปิวาวัฒนพานิช. “ความหมายและองค์ประกอบของหลักนิติธรรม”, **วารสารสถาบันพระปกเกล้า 3, 3**
(กันยายน – ธันวาคม 2558): 14.

ปฐมน์ เหล่าอรรถปริชา. “มาตรการลงโทษทางแพ่งและมาตรการทางอาญาต่อกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และ
ตลาดหลักทรัพย์”, **วารสารบัณฑิตศึกษานิติศาสตร์ 12, 4** (2562): 646.

ผาณิต นิติทัณฑ์ประภาส. เอกสารวิชาการส่วนบุคคล เรื่อง หลักนิติธรรมกับแนวทางการดำเนินงานของ
ผู้ตรวจการแผ่นดิน. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยรัฐธรรมนูญ.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [Online]. Available URL: <https://dictionary.orst.go.th/>
(มีนาคม 2565).

พิศิษฐ์ แก่นคำ. คำสั่งทางปกครอง. [Online]. Available URL:

<http://web.krisdika.go.th/data/activity/act79.htm>. (กุมภาพันธ์ 2565).

เพลินตา พันธังสรรค์. “หลักนิติธรรมกับประชาธิปไตย” **สรุปการประชุมวิชาการสถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ 17,**
(2558): 53.

ภัทรวรรณ อุซุงพศ้อมร. “ความไม่มีผลย้อนหลังของนิติกรรมทางปกครอง”, รัฐศาสตร์ 26,4 (กรกฎาคม – สิงหาคม 2561): 56-58.

ภาณุ จันทร์เจียวใช้. เอกสารวิชาการส่วนบุคคล เรื่อง หลักนิติธรรมและหลักนิติรัฐของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ศึกษาเฉพาะประเด็นด้านการเงิน การคลัง และการงบประมาณ. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยศาลรัฐธรรมนูญ.

กิริภัทร คำนธิระภากุล. “หลักนิติธรรมและธรรมาภิบาลกับสังคมประชาธิปไตย”, บทความทางกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, (ธันวาคม 2563): 1.

วรเจตน์ ภาคีรัตน์. หลักนิติรัฐและหลักนิติธรรม. [Online]. Available URL: <http://www.public-law.net/publaw/view.aspx?id=1431> (กุมภาพันธ์ 2565).

AvailableURL:<https://www.sec.or.th/th/pages/lawandregulations/civilpenalty.aspx>. (กุมภาพันธ์ 2565).

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. กฎเกณฑ์การบังคับใช้กฎหมาย การดำเนินมาตรการลงโทษทางแพ่ง (Civil Sanction). [Online].

AvailableURL:<https://www.sec.or.th/th/pages/lawandregulations/civilpenalty.aspx>. (กุมภาพันธ์ 2565).

เสถียร เศรษฐสิทธิ์, เอกสารวิชาการส่วนบุคคล เรื่อง หลักนิติธรรมกับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการบริษัทมหาชนในตลาดหลักทรัพย์. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยศาลรัฐธรรมนูญ.²⁴
<https://www.setsustainability.com/page/corporate-governance>, สืบค้นเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2565.

หทัยภัทร อนันตยา. “มาตรการลงโทษทางแพ่ง (Civil Penalty) แนวคิดการลงโทษในความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2551.

อิทธิวุฒิ แสงรัตนเดช. “การใช้สิทธิฟ้องคดีแทนบริษัทของผู้ถือหุ้นในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2559.